

Regeringens proposition

1979/80: 127

om vissa pensionsfrågor, m. m.;

beslutad den 13 mars 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

OLOF JOHANSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås
ändringar i pensionsbestämmelserna för statsråd,
ändrade regler för beräkning av engångsavgifter för köp av tjänstår för pension.

en pensionsrätt för personalen vid socialpedagogiska institutet och den biträdande direktorn vid Ersta diakonisällskap,

en personlig pensionsrätt för vissa förutvarande anställda vid Sveriges utsädesförening och vid förenade fabriksverken samt

en utvidgad rätt till ersättning av allmänna medel för skador som inträffar under yrkesinriktad rehabilitering.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-03-13

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Mundebo, Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri

Föredragande: statsrådet Johansson

Proposition om vissa pensionsfrågor, m. m.

---

1 Ändring i pensionsbestämmelserna för statsråd

Pensionsvillkoren för statsråd regleras i princip med tillämpning dels av statens allmänna tjänstepensionsreglemente (1959: 287, SPR) ensamt – dels av SPR i förening med förordningen (1959: 288) om förordnandepension. Det framgår av regeringens beslut den 30 juni 1959 (jfr prop. 1959: 151, SU 110, rskr 258) vilket också innehåller vissa undantag från och vissa tillägg till de nu nämnda bestämmelserna.

Ett statsråd har sålunda rätt till egenpension i form av ålders- eller sjukpension och motsvarande förordnandepension enligt samma regler som för statsanställda i allmänhet. Dessutom har ett statsråd under vissa förutsättningar rätt till förordnandepension i stället för egenlivränta om han avgår före pensioneringsperiodens nedre gräns utan att detta föranleds av nedsatt eller förlorad arbetsförmåga.

En statsrådstid av minst sex år är en av förutsättningarna för att ett statsråd skall få rätt till förordnandepension i stället för egenlivränta. Detta krav kan medföra att statsrådets rätt till pension blir beroende av hur lång tid det tar att bilda en ny regering. Ett statsråd, som har utsetts vid regeringsbildning efter ett ordinarie riksdagsval och entledigas vid regeringsskifte efter ett ordinarie riksdagsval sex år senare, går kanske miste om pensionen beroende på att det fattas några få dagar för att de föreskrivna sex åren skall vara uppnådda. Detta kan inte anses tillfredsställande. Jag föreslår därför att pensionsbestämmelserna för statsråd kompletteras på så sätt att en regeringsperiod som knyter an till antingen tiden mellan två ordinarie val eller tiden för två sammanhängande sådana tidsperioder anses motsvara minst tre resp. sex år, när sexårsperioden beräknas.

Om en tjänsteman med förordnande på bestämd tid har rätt till både förordnandepension och pension enligt andra statliga pensionsbestämmelser eller enligt sådana icke-statliga pensionsbestämmelser som de statliga pensionsbestämmelserna normalt samordnas med, är det enligt förordningen om förordnandepension regeringen som prövar om pensionerna skall samordnas. Detta bör enligt min mening gälla även för statsråden. I anslutning härtill bör enligt önskan av riksdagens talman föreskrifter meddelas om en viss minskning av statsrådspensionen när det f. d. statsrådet som ledamot av riksdagen får arvode för uppdrag som talman, vice talman eller ordförande i utskott. Föreskrifterna om samordning av pension med sådant riksdagsarvode bör få tillämpas också på ett förutvarande statsråd som redan har avgått med pension, om han uttrycker önskan om det.

Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att besluta om modifierad kvalifikationstid för rätt till statsrådspension och om samordning i vissa fall av statsrådspension med riksdagsarvode enligt vad jag här har förordat. Regeringen kan utan särskilt bemyndigande föreskriva om samordning mellan statsrådspension och annan pension.

2 Ändrade regler för beräkning av engångsavgifter

Statens allmänna tjänstepensionsreglemente (1959: 287, SPR) gäller för vissa personalgrupper som inte är statligt anställda. Pensionsförmånerna för dem bestäms på samma sätt som för de statsanställda i förhållande till lön och tjänstetid. Utgående förmåner uppräknas i samma takt som basbeloppet enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Vad beträffar några av dessa personalgrupper, de s. k. SPA-grupperna – främst vissa arbetstagare vid en del utbildnings- och vårdanstalter och inom kyrkoväsendet – gäller som villkor för statlig pensionering att huvudmannen betalar fortlöpande avgifter till staten. Som framgår av kungörelsen (1959: 289) om avgifter m. m. beträffande vissa i statens allmänna tjänstepensionsreglemente avsedda anställningar – avgiftskungörelsen – är de fortlöpande avgifterna avvägda i förhållande till pensionslönen och utgör för kyrkomusiker 5 % och för övriga 10 % av den.

De fortlöpande avgifterna betalas under den tid då den anställde haft statlig pensionsrätt. Det förekommer emellertid att den anställde har bakom sig icke-statlig anställning utan pensionsrätt eller har fått tjänstår i icke-statlig anställning med pensionsrätt nedräknade med hänsyn till lönegradsuppflyttning eller motsvarande före den 1 juli 1963. Om det i nu angivna fall inte finns förutsättningar för avgiftsfri tillgodoräkning, kan huvudmannen betala engångsavgifter för att pensionen skall stå i proportion till den totala tjänstetiden. Antalet fall där engångsavgift för köp av tjänstår aktualiseras är f. n. omkring 20 om året. Trenden pekar mot ett lägre antal under de kommande åren.

Som framgår av avgiftskungörelsen beräknas engångsavgiften för köp av tjänstår med ett par avvikelser som en fortlöpande avgift. Engångsavgiften baseras på den pensionslön som gäller vid beräkningstidpunkten och tas i överskottsfall inte ut för längre tid än som krävs för att den uppnådda tjänstetiden skall uppgå till vad som fordras för hel pension.

Att tillämpa en enhetlig procentsats vid engångsavgiftens beräkning har i många fall medfört en orimlig proportion mellan avgiftsbeloppet och den pensionsökning som svarar däremot. När arbetstagaren avgår med pension vid 65 års ålder eller senare blir ökningen av pensionsförmånerna på grund av erlagd avgift vanligen obetydlig, eftersom pensionen till väsentlig del består av folkpension och ATP som ju inte påverkas av engångsavgiften.

En särskild utredare¹ har utrett frågan om ändrade grunder för beräkning av engångsavgifter för köp av tjänstår för att skapa en mera rimlig proportion mellan avgiftens belopp och motsvarande ökning av pensionsförmånerna.

Utredaren har i en rapport den 29 januari 1980 lagt fram förslag till nya regler för beräkning av engångsavgifterna. Enligt förslaget skall engångsavgiften ställas i relation till pensionsökningen och inte som nu till antalet tjänstår och pensionslörens storlek. Beräkningen skall ske försäkringstekniskt med beaktande av faktisk avgångsålder och olikheter i pensionsökning före resp. efter 65 års ålder.

Utredarens försäkringstekniska antaganden i fråga om ränta, dödlighet m. m. är desamma som tillämpas av bl. a. Svenska personal-pensionskassan (SPP). För att undvika könsberoende avgifter har dock utredaren konstruerat enhetliga genomsnittsvärden för män och kvinnor.

Utredarens beräkning innebär ett antagande om 3,5 % årlig förräntning. Vid nuvarande marknadsränta betyder det att staten genom engångsavgiften kompenserar sig för grovt räknat 7 % årlig ökning av den framtida pensionen till den del den grundas på köp av tjänstår.

Statens *personalpensionsverk* har tillstyrkt att förslaget genomförs men samtidigt satt i fråga om inte en engångsavgift som räknas fram enligt de föreslagna bestämmelserna bör halveras med hänsyn till tidigare uppfattning om pensionskostnadernas fördelning mellan staten och huvudmannen. *Kommunernas pensionsanstalt* har inte haft något att erinra mot förslaget ur allmänt försäkringstekniska synpunkter.

Föredraganden

Den s. k. SPA-pensioneringens förmånssystem bygger i princip på de regler som tillämpas vid pensionering av statens arbetstagare. Den avvikelsen föreligger emellertid att pensionsförmånerna för SPA-grupperna är beroende av att huvudmannen betalar fortlöpande avgifter och eventuellt engångsavgifter.

¹ f. d. lönedirektören Olof Kalén.

Enligt avgiftskungörelsen gäller att en engångsavgift skall beloppsmässigt svara mot fortlöpande avgifter för den tid som tillgodoräkningen avser. Engångsavgiften fastställs vidare liksom den fortlöpande avgiften i en bestämd relation till den pensionslön som arbetstagaren har när avgiften beräknas.

Utredaren har visat att denna metod för beräkning av engångsavgifterna i många fall leder till en orimlig proportion mellan avgiftsbeloppet och den pensionsökning som svarar däremot. Detta gäller särskilt när pension betalas ut med belopp som reducerats kraftigt med hänsyn till att folkpension och allmän tilläggspension (ATP) utgår samtidigt.

Utredaren förutsätter att hittillsvarande praxis att beräkna engångsavgift först vid pensionsavgången skall gälla också i fortsättningen. Han föreslår emellertid en omläggning av finansieringssystemet så att engångsavgiften avvägs direkt i förhållande till den ökning av pensionen som avses. Med de antaganden i fråga om dödlighet, ränta m. m. som utredaren har tillämpat får engångsavgiften antas täcka kostnaderna inte bara för pensionsökningen vid den nivå som gäller vid beräkningstillfället utan också för grovt räknat 7 % årliga framtida ökningar.

Detta innebär att engångsavgiften i varje fall inte med de senaste årens ökningstakt för konsumentprisindex kan helt täcka kostnaderna för framtida pensionshöjningar.

Jag finner utredarens förslag väl avvägt och föreslår alltså att engångsavgifter för köp av tjänstår beräknas i huvudsak enligt de grunder som utredaren har föreslagit.

Härför förutsätts vissa ändringar i kungörelsen (1959: 289) om avgifter m. m. beträffande vissa i statens allmänna tjänstepensionsreglemente avsedda anställningar. Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att göra dessa ändringar.

3 Pensionsrätt för personalen vid socialpedagogiska institutet

Den 1 juli 1953 inrättades sociala barn- och ungdomsvårdsseminariet (tidigare sociala barnvårdsseminariet) för utbildning av socialpedagoger under allmänna barnhusets tillsyn.

Med stöd av riksdagens bemyndiganden (prop. 1956: 157, SU 120, rskr 273; prop. 1961: 136, SU 100, rskr 268; prop. 1968: 95, SU 112, rskr 262) har regeringen beslutat om personlig statlig pensionsrätt för två förutvarande rektorer vid seminariet och den biträdande rektorn där. Övriga anställda – en kansliskrivare, en kontorist (nu kansliskrivare) och ett antal timlärare – hade inte statlig tjänstepensionsrätt.

Statstjänstemannaförbundet har i skrivelse den 30 januari 1976 hemställt om pensionsrätt för kansliskrivaren och kontoristen (kansliskrivaren).

I yttrande den 14 oktober 1976 framhåller *statens personalpensionsverk* (SPV) att statens allmänna tjänstepensionsreglemente (1959:287, SPR) inte har gjorts tillämpligt på tjänsterna vid seminariet, eftersom frågan om dess framtida ställning inte har avgjorts. SPV kunde i detta läge inte tillstyrka pensionsrätt för kansliskrivaren och kontoristen (kansliskrivaren).

Styrelsen för sociala barna- och ungdomsvårdsseminariet och direktionen över allmänna barnhuset tillstyrker i yttranden den 17 respektive den 18 november 1976 bifall till statstjänstemannaförbundets framställning.

Företrädare för *TCO:s statstjänstemannasektion* har vid överläggningar med företrädare för budgetdepartementet yrkat att pensionsfrågan för de anställda skall lösas utan dröjsmål.

Föredraganden

Sociala barna- och ungdomsvårdsseminariets utbildningsverksamhet har provisoriskt inordnats i den nya högskoleorganisationen fr. o. m. den 1 juli 1977. I samband därmed har seminariet tagit namnet socialpedagogiska institutet. Allmänna barnhuset kvarstår tills vidare som huvudman för verksamheten.

En arbetsgrupp inom universitets- och högskoleämbetet är f. n. sysselsatt med en samlad översyn av studieorganisationen för vårdutbildningarna i högskolan. Först när denna översyn blivit färdig är det möjligt att ta ställning till hur utbildningen av socialpedagoger skall slutligt utformas.

En generell lösning av frågan om pensionsrätt för de anställda vid socialpedagogiska institutet har länge fått anstå i avvaktan på övervägandena om hur den socialpedagogiska utbildningen skall utformas. Det är enligt min mening inte försvarligt att ytterligare skjuta frågan om de anställdas pensionsrätt på framtiden.

Institutets verksamhet finansieras helt med statsbidrag. Också i övrigt har verksamheten kommit att framstå som en statlig angelägenhet. Jag föreslår därför att SPR får tillämpas på alla tjänster vid institutet som är av sådant slag att de enligt SPR:s regler får anslutas till reglementet. Pensionsrätt bör dock inte införas för timplärare. Anslutningen till SPR bör gälla fr. o. m. den 1 juli 1980. I samband därmed bör regeringens beslut om personlig statlig pensionsrätt för den biträdande rektorn upphöra att gälla.

Kostnaderna för personalens pensionering bör tas ut av huvudmannen genom fortlöpande avgifter enligt kungörelsen (1959:289) om avgifter m. m. beträffande vissa i statens allmänna tjänstepensionsreglemente avsedda anställningar. Vid beräkning av avgifterna bör tillämpas det procenttal – f. n. 11% – som gäller för reducerat lönekostnadspålägg. Regeringen bör besluta om tillgodoräkning av tjänstår för tiden före anslutningen till SPR och om villkoren för en sådan tillgodoräkning.

Vissa ändringar i bilagan till SPR behövs för att genomföra förslaget.

Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande till att göra dessa ändringar.

4 Pensionsrätt för biträdande direktor vid vissa diakonianstalter

Statens allmänna tjänstepensionsreglemente (1959: 287, SPR) tillämpas på anställningar som föreståndare (direktor), pastor och biträdande pastor vid diakonianstalter inom svenska kyrkans diakoniverksamhet vilkas stadgar har fastställts av regeringen.

Ersta diakonisällskap är en sådan diakonianstalt. Direktor och biträdande pastor vid sällskapet har pensionsrätt enligt SPR.

I skrivelse den 19 februari 1979 har *Ersta diakonisällskap* hemställt om statlig pensionsrätt också för anställningen som biträdande direktor vid sällskapet. Anställningen inrättades den 1 januari 1979.

Statens personalpensionsverk (SPV), som yttrat sig i ärendet den 11 maj 1979, framhåller att för anställningen som biträdande direktor gäller samma allmänna anställningsvillkor som för innehavarna av de tjänster som nu omfattas av pensionsrätt. SPV anser det därför motiverat att också den tjänst som det här gäller medges pensionsrätt. SPV tillstyrker framställningen.

Föredraganden

Eftersom statlig pensionsrätt redan har införts för andra anställningar med prästerliga uppgifter vid *Ersta diakonisällskap* vill jag ändå, i likhet med statens personalpensionsverk, inte motsätta mig att SPR får tillämpas också på anställningen som biträdande direktor. Jag räknar härvid med att samma förutsättningar för tillämpningen skall gälla som för de anställningar som redan är anslutna till reglementet. Tillämpningen bör alltså vara beroende av att innehavaren av anställningen anmäls till och registreras hos pensionsverket. På motsvarande sätt bör pensionering kunna ordnas för biträdande direktorer vid de andra diakonianstalter inom svenska kyrkans diakoniverksamhet vars stadgar har fastställts av regeringen. När det gäller den biträdande direktorn vid *Ersta diakonisällskap* bör vad jag nu har förordat tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1979.

För att genomföra förslaget behövs en ändring i bilagan till SPR. Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att göra denna ändring.

5 Personlig pensionsrätt för vissa förutvarande anställda hos Sveriges utsädesförening

Sveriges utsädesförening och Allmänna svenska utsädesaktiebolaget slogs den 1 januari 1980 samman till ett nytt bolag, Svalöf AB.

Före sammanslagningen hade de ordinarie tjänstemännen vid utsädesföreningen pensionsrätt enligt allmänna pensionsavtalet och de extra tjänstemännen pensionsrätt enligt statens allmänna tjänstepensionsreglemente (1959: 287, SPR). Denna rätt upphörde när de därefter anställdes i det nya bolaget.

Den övertagna personalens anställningsvillkor hos Svalöf AB har reglerats i ett kollektivavtal mellan Skogs- och lantarbetsgivareförbundet och Svalöf AB å ena sidan samt Agrifack och Svenska industritjänstemannaförbundet å den andra. Avtalet innebär bl. a. att pensionerna för dessa arbetstagare normalt regleras enligt ITP-planen. De arbetstagare som har övertagits från utsädesföreningen och som skulle ha uppnått pensionsringsperiodens nedre gräns före år 1985, om de hade varit kvar i tjänst hos föreningen, har dock förutsatts få behålla sin statliga pensionsrätt. Arbetsgivaren har åtagit sig att ansöka om detta.

Svalöf AB har i en skrivelse den 1 februari 1980 hemställt att de nyssnämnda äldre arbetstagarna – sammanlagt ett tjugotal – får behålla sin statliga pensionsrätt så länge de är kvar i tjänst hos bolaget.

Statens personalpensionsverk (SPV) tillstyrker bifall till framställningen. Efter vad SPV vidare anför bör de särskilda bestämmelserna 3 b och 3 d i 17 § SPR tillämpas och avgifter tas ut enligt kungörelsen (1959: 289) om avgifter m. m. beträffande vissa i statens allmänna tjänstepensionsreglemente avsedda anställningar (avgiftskungörelsen).

Föredraganden

Jag föreslår att de här avsedda äldre anställda får personlig pensionsrätt enligt SPR i sina nya anställningar fr. o. m. den 1 januari 1980. Detsamma bör gälla de två tjänstemän som på grund av nedsatt arbetsförmåga inte kan få pensionsrätt enligt ITP-planen. De särskilda bestämmelserna 3 b och 3 d i 17 § SPR bör tillämpas. Det bör dock inte förutsättas att anställningen skall avse heltidstjänstgöring.

Jag räknar med att Svalöf AB skall stå för kostnaden för den personliga pensionsrätten. Betalningen bör erläggas i form av fortlöpande avgifter enligt avgiftskungörelsen. Vid beräkning av avgifterna bör tillämpas det procenttal – f. n. 11 % – som gäller för reducerat lönekostnadspålägg.

Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att besluta om personlig statlig pensionsrätt för vissa förutvarande anställda hos Sveriges utsädesförening enligt vad jag nu har förordat.

6 Personlig pensionsrätt för vissa anställda hos förenade fabriksverken

Sektorn Allmateriel inom förenade fabriksverken (FFV) ombildades fr. o. m. den 1 juli 1979 till ett aktiebolag, FFV Allmateriel AB, med uppgift främst att sälja övertalig och kasserad materiel från statliga myndigheter samt nytillverkade produkter från de s. k. samhällsverkstäderna.

Den personal som disponeras av FFV Allmateriel AB har fortfarande kvar sina tjänster hos fabriksverken. I och med att de går över till anställningar hos bolaget, vilket beräknas ske senast den 1 april 1980, förlorar de sin pensionsrätt enligt allmänna pensionsavtalet.

Som kollektivavtal för tjänstemän hos det nya bolaget har antagits de avtal och överenskommelser som gäller mellan statsföretagens förhandlingsorganisation (SFO) och privattjänstemannakartellen (PTK). Detta innebär att dessa tjänstemän i princip fått pensionsrätt enligt ITP-planen. Enligt särskild överenskommelse skall dock vissa övergångsbestämmelser gälla från den tidpunkt då personalen börjar arbeta hos bolaget. Således skall vissa arbetstagare, för vilka omedelbart före övergången gällde pensioneringsperiod I eller II, behålla sin statliga pensionsrätt om högst ca tio år återstår till pensioneringsperiodens nedre gräns.

FFV har i en skrivelse den 3 mars 1980 hemställt att de nyssnämnda äldre arbetstagarna – sammanlagt ett femtontal – som senast den 1 april 1980 går över från anställning hos FFV till anställning hos FFV Allmateriel AB får behålla sin statliga pensionsrätt så länge de är kvar i tjänst hos bolaget.

Föredraganden

Jag förordar att de här avsedda äldre arbetstagarna får personlig pensionsrätt enligt statens allmänna tjänstepensionsreglemente (1959: 287, SPR) i sina nya anställningar hos FFV Allmateriel AB. De särskilda bestämmelserna 3 b och 3 d i 17 § SPR bör tillämpas. Det bör dock inte förutsättas att anställningen skall avse heltidstjänstgöring.

Jag räknar med att FFV Allmateriel AB skall stå för kostnaden för den personliga pensionsrätten. Betalningen bör erläggas i form av fortlöpande avgifter enligt kungörelsen (1959: 289) om avgifter m. m. beträffande vissa i statens allmänna tjänstepensionsreglemente avsedda anställningar. Vid beräkning av avgifterna bör tillämpas det procenttal – f. n. 11% – som gäller för reducerat lönekostnadspålägg.

Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att besluta om personlig statlig pensionsrätt för vissa anställda hos FFV enligt vad jag nu har förordat.

7 Ersättning av allmänna medel för skador orsakade under yrkesinriktad rehabilitering

Den yrkesinriktade rehabiliteringen är en del av samhällets arbetsmarknadspolitik och ett nödvändigt instrument för att bereda arbete åt människor med särskilda svårigheter på arbetsmarknaden. Verksamheten bedrivs av arbetsmarknadsverket vid arbetsmarknadsinstitut. Den syftar till att pröva arbetshandikappades och yrkesbestämda personers förutsättningar för olika arbeten och genom vägledning och arbetsförberedande åtgärder medverka till att de får arbete. Verksamheten är i stor utsträckning förlagd till arbetsplatser utanför instituten.

Om en arbetsgivare tar emot en person, som har skrivits in vid ett arbetsmarknadsinstitut för praktik eller arbetsträning, får arbetsgivaren rätt till ersättning för skador som den inskrivne kan ha orsakat.

De skador som ersätts är dels person- eller sakskadorna som har tillfogats företaget eller någon där anställd, oavsett om den inskrivne är vållande till skadan eller inte, dels rena förmögenhetsskador som den inskrivne genom brott har vållat företaget eller någon där anställd. Staten är vidare skyldig att ersätta vad som svarar mot den ersättning som företaget måste betala enligt skadeståndslagen (1972: 207, omtryckt 1975: 404, ändrad senast 1977: 272), när den inskrivne genom fel eller försummelse i arbetet har vållat antingen personskada eller sakskada som drabbat annan inskriven eller utomstående. Detsamma gäller när den inskrivne genom brott i arbetet har vållat annan inskriven eller utomstående ren förmögenhetsskada. Skyldigheten att betala ersättning är emellertid begränsad. Sådan ersättning utgår vid en och samma skadehändelse med högst 100 000 kr. för sakskada, med högst 100 000 kr. för ren förmögenhetsskada och med högst 2 miljoner kr. för personskada.

Statens ansvar för de nu berörda skadorna regleras genom regeringens beslut den 8 november 1974. Detta har tillkommit med stöd av 1974 års riksdags bemyndigande (prop. 1974: 87, IU 12, rskr 245).

I en skrivelse till regeringen den 5 december 1979 har arbetsmarknadsstyrelsen tagit upp frågan om att slopa beloppsgränserna. Som skäl för ett slopande anförs att begränsningarna kan hindra den yrkesinriktade rehabiliteringen från att förläggas till företag i den omfattning som behövs för att tillgodose syftet med verksamheten. Styrelsen anser det därför önskvärt att regeringen låter upphäva bestämmelsen om begränsningarna.

Skolöverstyrelsen erinrar i ett yttrande den 25 januari 1980 om att samma regler för statens skadeansvar gäller när skadan har orsakats av en elev under en AMU-kurs som har förlagts till ett enskilt företag. Efter beslut av regeringen är det dock möjligt att i avtal om förläggning av AMU-kurs till ett enskilt företag meddela bestämmelser om att ersättning för sakskada eller ren förmögenhetsskada skall kunna lämnas utan de angivna begräns-

ningarna. Skolöverstyrelsen delar arbetsmarknadsstyrelsens uppfattning om önskvärdheten av att slopa begränsningarna också vid skador, som har orsakats under yrkesinriktad rehabilitering.

Föredraganden

När regeringen år 1974 inhämtade riksdagens bemyndigande att låta staten ansvara för skador som uppstått vid yrkesinriktad rehabilitering, förutsågs inte den utåtriktade verksamhet i form av praktik och prövning/träning på arbetsplatserna som nu är ett väsentligt inslag i den yrkesinriktade rehabiliteringen. Det är tydligt att sådan verksamhet måste kunna förläggas till företag med maskiner och annan utrustning av ett värde som väsentligt överstiger den nuvarande högsta nivån för ersättningar vid sak- och förmögenhetsskador. För den yrkesinriktade rehabiliteringen är det på samma sätt som för AMU-verksamheten en självfallen förutsättning att enskilda företag som är beredda att medverka får den ersättning som behövs för att täcka förlusterna vid sådana skador. Jag föreslår alltså att begränsningarna slopas.

Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att utvidga statens ansvar vid yrkesinriktad rehabilitering enligt vad jag här har förordat.

8 Ikraftträdande, m. m.

Vad jag har förordat i det föregående bör träda i kraft den 1 juli 1980, om inte annat har sagts. Regeringen bör få utfärda de övergångsbestämmelser som kan behövas.

9 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna de grunder för statsrådspension som jag har förordat,
2. godkänna de grunder för beräkning av engångsavgifter som jag har förordat,
3. godkänna vad jag har förordat om pensionsrätt för personalen vid socialpedagogiska institutet och för biträdande direktorer vid vissa diakonianstalter,
4. bemyndiga regeringen att besluta om personlig statlig pensionsrätt för vissa förutvarande anställda hos Sveriges utsädesförening och förenade fabriksverken,
5. godkänna att statens skadeansvar vid yrkesinriktad rehabilitering utvidgas på det sätt jag har förordat.

10 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehåll

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 13 mars 1980 ...	2
1. Ändring i pensionsbestämmelserna för statsråd	2
2. Ändrade regler för beräkning av engångsavgifter	3
3. Pensionsrätt för personalen vid socialpedagogiska institutet ...	5
4. Pensionsrätt för biträdande direktor vid vissa diakonianstalter ..	7
5. Personlig pensionsrätt för vissa förutvarande anställda vid Sveriges utsädesförening	8
6. Personlig pensionsrätt för vissa anställda hos förenade fabriksver- ken	9
7. Ersättning av allmänna medel för skador orsakade under yrkesin- riktad rehabilitering	10
8. Ikraftträdande, m. m.	11
9. Hemställan	11
10. Beslut	12

